

NBP

POLSKI PIENIĄDZ PAPIEROWY OD XVIII WIEKU

Wystawa czynna
w Centrali Narodowego Banku Polskiego
w Warszawie, ul. Świętokrzyska 11/21
w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki
w godz. 10⁰⁰ – 15³⁰,
w środy w godz. 8³⁰ – 16⁰⁰

Zorganizowane grupy zwiedzających – zgłoszone wcześniej –
mogą skorzystać z fachowego przewodnictwa organizatorów.
Wszelkie pytania dotyczące wystawy, a także zgłoszenia grup można
kierować pod numer telefonu: 022 653 10 84.

Wystawa obrazuje dorobek historyczny i kulturowy polskich banków emisyjnych w dziedzinie emisji pieniędzy papierowych. Niektóre eksponaty pochodzą nawet z końca XVIII wieku. Najstarszy z nich, z 1792 roku, to dokument „Projekt na Bank Nacyonalny”, zawierający między innymi projekty graficzne banknotów.

Na wystawie prezentujemy około 500 eksponatów w kolejności chronologicznej. Składają się na nią: banknoty, projekty graficzne banknotów, próby druku banknotów oraz matryce używane do ich druku. Prezentowane przedmioty obrazują różne style artystyczne oraz przemiany zachodzące w technice produkcji. Są także dowodem ewolucji technik stosowanych do zabezpieczania się przed fałszerstwami.

W ciągu gablot, gdzie zgromadzono banknoty i projekty graficzne banknotów poczynając od 1794 roku, na szczególną uwagę zwiedzających zasługują projekty banknotów Banku Polskiego z lat 1830-1865. Po raz pierwszy zastosowano w nich technikę mikrodruku. Niemałą atrakcją są również banknoty Rządu Emigracyjnego, wydrukowane w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych w czasie II wojny

światowej. Po wojnie sprowadzono je do Polski, ale ówczesne władze nie zgodziły się na wprowadzenie ich do obiegu. Zostały zniszczone; do celów archiwalnych pozostawiono jedynie po 1000 sztuk wzorów i banknotów obiegowych.

Godne uwagi są również projekty graficzne banknotów z serii „Wielcy Polacy” z lat 1974-1993. Przedstawiamy kolejne etapy powstawania tych małych dzieł sztuki: od czarno-białego rysunku ołówkiem do kolorowej wersji ostatecznej. Prezentujemy projekt niewprowadzonego do obiegu banknotu o nominale 5.000.000 zł z wizerunkiem Józefa Piłsudskiego.

Na wystawie można również obejrzeć projekt banknotu kolekcjonerskiego z wizerunkiem papieża Jana Pawła II. Zostanie on wprowadzony do obiegu 16.10.2006 roku. Autorem obu projektów jest artysta grafik Andrzej Heidrich.

Na uwagę zasługują także niewprowadzone do obiegu banknoty z datą emisji 01.03.1990 r. z serii „Miasta polskie”, uzupełnione projektami graficznymi dwóch niezrealizowanych odcinków o nominałach 1.000 zł i 2.000 zł. Banknoty te miały wejść

do obiegu podczas denominacji. Tak się jednak nie stało, ponieważ zbyt powolne tempo tłumienia inflacji opóźniło wprowadzenie denominacji; pojawiły się również nowe techniki zabezpieczeń przed fałszerstwami. Kolekcjonerzy mogą nabyć te banknoty z nadrukiem „nieobiegowe”.

Po raz pierwszy pokazujemy szerszej publiczności próby druku banknotów z lat 1964-1971. Od lat 60. prowadzone były przygotowania do wymiany serii banknotów będących w obiegu od 1950 roku. Prace zakończyły się wprowadzeniem do obiegu w 1975 roku banknotów z serii „Wielcy Polacy”.

Aby zapoznać zwiedzających z procesem powstawania banknotów, prezentujemy poszczególne etapy ich tworzenia na przykładzie banknotu o nominale 500 zł z wizerunkiem Marii Skłodowskiej-Curie. Ciekawostką jest, że banknot ten nie został wprowadzony do obiegu. Jego projekt graficzny wykorzystano natomiast do produkcji banknotu o nominale 20.000 zł, wprowadzonego do obiegu w 1989 roku.